การบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน เขตภาคเหนือตอนบน

Information Technology Risk Management of Administrators of Educational Institution of Private Technology and Vocational Education Colleges in Upper Northern Thailand

กฤติญา ตายา[1*] อินทร์ จันทร์เจริญ[2] วีรพันธุ์ ศิริฤทธิ์[2]

[1]ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย

[2]ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

Kritiya Taya[1*] In Chanjarain[2] Weeraphan Siririrth[2]

[1]M.Ed, Educational Administration at Graduate School , Chiang Rai College

[2]Thesis Advisor

aor.patthida@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน เขตภาคเหนือตอนบน และเสนอแนะการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน เขตภาคเหนือตอนบน ประชากร คือ ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ ปีการศึกษา 2555 จำนวน 27 สถานศึกษา จำนวน 135 คน เครื่องมือวิจัยคือแบบสอบถาม สถิติพรรณาวิเคราะห์ คือ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า ระดับโอกาสเกิดความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน เขตภาคเหนือตอนบน ของทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผนและการจัดการองค์กรด้านการจัดหาและการนำระบบออกใช้จริง ด้านการส่งมอบและบำรุงรักษา และด้านการติดตามผลและประเมินผล เมื่อพิจารณาภาพรวมและรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับน้อย ทุกด้าน และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า ควรมีการวางแผนด้านยุทธศาสตร์ และบุคลากรเพื่อให้การดำเนินงานด้านเทคโนโลยีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมาคือ ควรมีการจัดสรรและควบคุมงบประมาณในการสนับสนุนงานเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรจัดสรรอุปกรณ์และคอมพิวเตอร์ ให้เพียงพอแก่การใช้งานให้สอดคล้องกับความต้องการในการใช้งาน ควรมีการประเมินผลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยใช้เครื่องมือที่เหมาะสม เพื่อให้การติดตามและประเมินผลตรงตามสภาพ และควรมีการรายงานผลจากการประเมิน

คำสำคัญ: การบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน

Abstract

This research was aimed to study about the level of information technology risk among management administrators of Educational Institution of Private Technology and Vocational Education Colleges in Upper Northern Thailand; and to suggest about information technology risk management administers of Educational Institution of Private Technology and Vocational Education Colleges in Upper Northern Thailand. The population were 135 administrators of Educational Institution of Private

Technology and Vocational Education Colleges in upper Northern Thailand from 27 colleges in the academic year of 2012. The data was analyzed by percentage and mean.

The results showed that the level of information technology risk among management administrators of Educational Institution of Private Technology and Vocational Education Colleges in upper Northern were low level in all aspects included Planning and Organization, Acquisition and Implementation, Delivery and Support, and Monitoring and Evaluate. The suggestions about information technology risk among management administrators of Educational Institution of Private Technology and Vocational Education Colleges in upper Northern revealed that the educational institutions should have a strategic and personnel planning in order to operate the information technology more effectively; the budget should be allocated and controlled for supporting the information and technology; the computers and tools should be more sufficient and in accord with the needs of usability; and an evaluation of the information technology should be held by using a suitable instrument for follow-up, accurate data, and reporting.

Keywords: Information Technology Risk Management, Educational Institution of Private Technology and Vocational Education Colleges

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทสำคัญยิ่งในสังคมปัจจุบัน ซึ่งความเจริญก้าวหน้าดังกล่าวส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างรวดเร็วทางด้านเศรษฐกิจสังคม การเมือง วัฒนธรรมและรวมถึงด้านการศึกษาของชาติที่มีพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่สนับสนุน การศึกษาค้นคว้า และวิจัยในศิลปะวิทยาการต่างๆ เร่งรัดการศึกษา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาประเทศ ปรากฏในหมวดที่ 9 ว่าด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ที่ให้ความสำคัญในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาการศึกษา ในมาตรา 65 ถึงมาตรา 67 ที่รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ให้มีการสื่อสารรูปแบบต่างๆ พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยการ พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการผลิตรวมถึง การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2545 : 37-38)

แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2554 – 2556 ได้กำหนดให้การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology: ICT) มีเป้าหมายเชิงพัฒนาสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สานความต่อเนื่องทางนโยบายจาก IT2010 มุ่งเน้นแก้ไขจุดอ่อนที่สำคัญของการพัฒนา ICT ของประเทศไทย โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ให้ประเทศไทยเป็นสังคมอุดมปัญญา (Smart Thailand) ด้วย ICT และมียุทธศาสตร์การพัฒนา ในด้านการบริหารจัดการระบบ ICT ของประเทศอย่างมีธรรมาภิบาล โดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อสนับสนุนการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรม ICT เพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและรายได้เข้าประเทศ ทำให้เกิดการพัฒนากำลังคนด้าน ICT และบุคคลทั่วไปให้มีความสามารถในการสร้างสรรค์ผลิตและใช้สารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณและรู้เท่าทัน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2554 : 15-16)

จากแผนบริหารความเสี่ยงปีงบประมาณ 2554 ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 เกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษา สร้างโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เป็นกลไกการขับเคลื่อนการบริหาร การบริการและการเรียนรู้ โดยมีกลยุทธ์พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสนับสนุนและพัฒนาความร่วมมือกับองค์กรหน่วยงานภาครัฐและเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาเอกชนในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารจัดการ พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2554 : 3) ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐาน Control OBjectives for Information and Related Technology (COBIT) ที่เป็นแนวคิดและแนวปฏิบัติเพื่อการควบคุมภายในที่ดีด้านเทคโนโลยีสำหรับองค์กรต่างๆ โดยโครงสร้างมาตรฐาน COBIT 4.0 ได้ออกแบบกระบวนการ สามารถแบ่งได้เป็น 4 กระบวนการหลักได้แก่ การวางแผนและการจัดการองค์กร (Planning and Organization : PO) การจัดหาและการนำระบบออกใช้งานจริง (Acquisition and Implementation : AI) การส่งมอบและบำรุงรักษา (Delivery and Support : DS) และการติดตามผลและประเมินผล (Monitoring and Evaluate : ME) ดังนั้นการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำมาตรฐาน COBIT 4.0 เพื่อใช้ในการตรวจสอบภายในซึ่งถือเป็นเครื่องมือของผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ซึ่งจำเป็นจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ การวางแผนและการจัดการองค์กร การจัดหาและการติดตั้ง การส่งมอบและบำรุงรักษา และการติดตามผลและประเมินผล

แนวการพัฒนากระแสโลกมุ่งสู่โลกอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ ผสานกับการใช้เทคโนโลยีชั้นสูงเข้ากับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในทุกมิติ จึงทำให้การศึกษาต้องเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสโลกด้วย การจัดการอาชีวศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการตอบสนองวิวัฒนาการของโลกดังกล่าว รัฐจึงกำหนดนโยบายให้เน้นการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนด้านอาชีวศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการเศรษฐกิจของประเทศต่อไป (สมาคมวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย, 2555 : 33) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร การนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร ย่อมทำให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะการบริหารงานในปัจจุบันมีความยุ่งยากมากกว่าในอดีต เนื่องจากขนาดขององค์กรใหญ่และซับซ้อนขึ้น การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี และการกระจายข้อมูลข่าวสาร เป็นไปอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง มีการทำงานอย่างเป็นระบบ ข้อมูลสารสนเทศจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดอย่างหนึ่ง ที่ช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะนอกจากจะใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนควบคุมการทำงาน และประกอบการตัดสินใจอย่างถูกต้องแล้ว ยังนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางแนวความคิดและการสร้างทางเลือกใหม่ๆ อีกด้วย และสุมนา เสือเอก (2553 : 185) กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารอาจแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารรับรู้ถึงความสำคัญความจำเป็นในการนำระบบการบริหารความเสี่ยงมาใช้ในโรงเรียน แต่ยังขาดส่วนสำคัญคือการนำหลักไปปฏิบัติ คือการขาดการเข้าใจความสำคัญในคุณค่าของการบริหารความเสี่ยง ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ความเสี่ยงในการตัดสินใจและบริหารงาน อีกทั้งยังไม่ได้ให้ความสนใจหรือให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงในโรงเรียนมากนัก การบริหารงานโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จด้วยดีส่วนหนึ่งต้องเป็นผลสำเร็จมาจากการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนอย่างเป็นผลดีและใส่ใจในทุกกระบวนการของการบริหารความเสี่ยงให้อยู่ระดับมากถึงมากที่สุดด้วย การบริหารความเสี่ยงจะช่วยให้โรงเรียนพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง ยิ่งเร่งพัฒนาในอัตราที่เร็วมากเพียงไร ก็ยิ่งต้องเพิ่มอัตราเสี่ยงในการปฏิบัติงานบริหารมากยิ่งขึ้น การบริหารความเสี่ยงเป็นกระบวนการบริหารจัดการที่ทำให้องค์กรมีการวางแผนป้องกันและรองรับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อลดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น (ขนิษฐา ชัยรัตนาวรรณ, 2554 : 419)

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงเห็นว่าการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตภาคเหนือตอนบน ซึ่งมีจำนวน 27 สถาบัน อาจเกิดความเสี่ยงในการบริหารงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศได้และ

เพื่อให้การบริหารงานประสบความสำเร็จผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะและประสบการณ์ ในการบริหารงาน ดังนั้น การบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงาน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน เขตภาคเหนือตอนบน เพื่อพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน เขตภาคเหนือตอนบน
2. เพื่อประมวลข้อเสนอแนะการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน เขตภาคเหนือตอนบน

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินงานตามขั้นตอน ดังนี้ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ 1 คน/สถานศึกษา และรองผู้อำนวยการ 4 คน/สถานศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน เขตภาคเหนือตอนบน ในปีการศึกษา 2555 ประกอบด้วย 9 จังหวัด คือ เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน อุตรดิตถ์ ลำปาง ลำพูน และแม่ฮ่องสอน ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 27 สถานศึกษา จำนวน 135 คน (สมาคมวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย, 2555)

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ตัวแปรต้น ได้แก่ การบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน เขตภาคเหนือตอนบน ทั้ง 4 ด้าน คือ (1) ด้านการวางแผนและการจัดการ (2) ด้านการจัดหาและการนำระบบออกใช้ (3) ด้านการส่งมอบและการสนับสนุน และ (4) ด้านการติดตามผลและประเมินผล ตัวแปรตาม ได้แก่ ความเสี่ยงและแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหาร วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน เขตภาคเหนือตอนบน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหาร วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน เขตภาคเหนือตอนบน ที่ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence : IOC) มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.60 – 1.00 และนำไปทดลองใช้กับผู้บริหาร และรองผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน เขตภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.99 แสดงว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง

การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการส่งแบบสอบถามยังวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน เขตภาคเหนือตอนบน จำนวน 27 สถานศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ ในการตอบแบบสอบถาม และขอให้ส่งแบบสอบถามกลับคืนมาให้ผู้วิจัยส่งทางไปรษณีย์ในกำหนดเวลา 45 วัน ซึ่งผู้วิจัยได้จัดส่งซองเอกสารพร้อมแสตมป์ไปด้วยแล้ว

การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน เขตภาคเหนือตอนบน วิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณา เพื่อหา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหาร วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน เขตภาคเหนือตอนบน

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (μ) ตามเกณฑ์มาตรฐานพิจารณาเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่คำนวณใช้หลักของ Millers กำหนดขนาดของชั้นจากค่าคะแนนเฉลี่ยช่วงชั้น (Weight Mean Score) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.75 หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง/ผลกระทบที่เกิดความเสี่ยง อยู่ในระดับน้อยมาก

ค่าเฉลี่ย 1.76 – 2.50 หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง/ผลกระทบที่เกิดความเสี่ยง อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.25 หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง/ผลกระทบที่เกิดความเสี่ยง อยู่ในระดับสูง

ค่าเฉลี่ย 3.26 – 4.00 หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง/ผลกระทบที่เกิดความเสี่ยง อยู่ในระดับสูงมาก

การวิเคราะห์ระดับความเสี่ยง ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์โดยวัดระดับของความเสี่ยง ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 2.25 หมายถึง ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับน้อยมาก

ค่าเฉลี่ย 2.26 – 4.50 หมายถึง ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 6.75 หมายถึง ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับสูง

ค่าเฉลี่ย 6.76 – 9.00 หมายถึง ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับสูงมาก

ตอนที่ 3 การสังเคราะห์ข้อเสนอแนะ การบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน เขตภาคเหนือตอนบน วิเคราะห์ตามระดับความถี่ของข้อเสนอแนะแต่ละด้าน แล้วสรุปเป็นข้อเสนอแนะโดยรวม และเขียนเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง การบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน เขตภาคเหนือตอนบน สรุปได้ดังนี้

1. ระดับโอกาสเกิดความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน เขตภาคเหนือตอนบน สถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน เมื่อพิจารณาภาพรวมและรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับน้อย ทุกด้าน (μ = 1.84) และเมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการติดตามผลและประเมินผล (ME) (μ = 1.90) รองลงมาคือ ด้านการจัดหาและการนำระบบออกใช้งานจริง (AI) (μ = 1.86) ด้านการส่งมอบและการสนับสนุน (DS) (μ = 1.85) และน้อยที่สุดคือ ด้านการวางแผนและการจัดการ(PO) (μ = 1.81)

2. ระดับผลกระทบความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน เขตภาคเหนือตอนบน ทั้ง 4 ด้าน เมื่อพิจารณาภาพรวมและรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับน้อยและน้อยมาก (μ = 1.74) และเมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการติดตามผลและประเมินผล (ME) (μ = 1.77) รองลงมาคือ ด้านการจัดหาและการนำระบบออกใช้งานจริง (AI) (μ = 1.76) ด้านการวางแผนและการจัดการ (PO) (μ = 1.75) และน้อยที่สุดคือด้านการส่งมอบและการสนับสนุน (DS) (μ = 1.72)

3. ระดับความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน เขตภาคเหนือตอนบน ทั้ง 4 ด้าน เมื่อพิจารณาภาพรวมและรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับน้อย ทุกด้าน (μ = 3.20) และเมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการติดตามผลและประเมินผล (ME) (μ= 3.38) รองลงมาคือ ด้านการจัดหาและการนำระบบออกใช้งานจริง (AI) (μ= 3.27) ด้านการวางแผนและการจัดการศูนย์ (PO) (μ= 3.19) และน้อยที่สุดคือ ด้านการส่งมอบและการสนับสนุน (DS) (μ = 3.16)

4. ข้อเสนอแนะการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน เขตภาคเหนือตอนบน พบว่าสถานศึกษา ควรมีการวางแผนด้านยุทธศาสตร์ และบุคลากร เพื่อให้การดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมาพบว่า ควรมีการจัดสรรและควบคุมงบประมาณในการสนับสนุนงานเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรจัดสรรอุปกรณ์ และคอมพิวเตอร์ ให้เพียงพอแก่การใช้งานให้สอดคล้องกับความต้องการในการใช้งาน รวมถึงควรมีการประเมินผลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยใช้เครื่องมือที่เหมาะสม เพื่อให้การติดตามและประเมินผลตรงตามสภาพและควรมีการรายงานผลจากการประเมิน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการอภิปรายผลเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

1. ระดับโอกาสเกิดความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน เขตภาคเหนือตอนบน ของทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับน้อย ทุกด้าน พิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการติดตามผลและประเมินผล (ME) รองลงมาคือ ด้านการจัดหาและการนำระบบออกใช้งานจริง (AI) ด้านการส่งมอบและการสนับสนุน (DS) และ น้อยที่สุดคือ ด้านการวางแผนและการจัดการ (PO) ทั้งนี้เพราะว่า ผู้บริหารได้ให้ความสำคัญด้านการวางแผนและการจัดการ ทำให้โอกาสการเกิดความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเกิดน้อย แต่การติดตามผลและประเมินผลเป็นไปอย่างไม่เคร่งครัดและรัดกุมตามขั้นตอนที่กำหนด จึงทำให้โอกาสเกิดความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับแรก ผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรจัดให้มีผู้รับผิดชอบการติดตามผลและประเมินผลโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริลักษณ์ โรจน์วงษ์วิริยะ (2549 : บทคัดย่อ) พบว่า การตรวจสอบติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรตามนโยบายในการจัดการระบบสารสนเทศ ควรจะมีผู้รับผิดชอบโดยตรง และสอดคล้องกับ จิตสุภัค ปราณีสุทธิกุล (2556 : 107) กล่าวว่า การควบคุมโครงการจะประยุกต์ด้วยแนวปฏิบัติของมาตรฐานโคบิต (COBIT) ที่เน้นการกำกับดูแล (Governance) และงานด้านการจัดการ (Management) มาใช้ในการพัฒนากระบวนการบริหารโครงการและพัฒนาระบบติดตาม และควบคุมโครงการ เพื่อช่วยให้หน่วยติดตามแผนงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีมาตรฐานในการบริหารโครงการ และสามารถทราบถึงรายละเอียดของโครงการ อีกทั้งยังสามารถติดตามสถานะและความคืบหน้าของโครงการต่างๆที่เกิดขึ้นภายในองค์กร ว่าเป็นอย่างไร หน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบในโครงการนั้นๆ รวมไปถึงระยะเวลาที่ใช้ในการพัฒนาโครงการมีการเริ่มต้นและสิ้นสุดเมื่อใด และในกรณีที่โครงการมีความเสี่ยงเกิดขึ้น ระบบจะแจ้งหน่วยติดตามแผนงานให้ได้รับทราบปัญหาก่อน เพื่อจะร่วมสรุปกับผู้รับผิดชอบโครงการและผู้บริหารโครงการในการหาวิธีการแก้ไขและรับมือกับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น

2. ระดับผลกระทบความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน เขตภาคเหนือตอนบน ทั้ง 4 ด้าน เมื่อพิจารณาภาพรวมและรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับน้อยและน้อยมาก และเมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการติดตามผลและประเมินผล (ME) รองลงมาคือ ด้านการจัดหาและการนำระบบออกใช้งานจริง (AI) ด้านการวางแผนและการจัดการ (PO) และน้อยที่สุดคือด้านการส่งมอบและการสนับสนุน (DS) ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารให้ความสำคัญในการส่งมอบและการสนับสนุนระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงทำให้มีผลกระทบความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับท้ายสุด แต่ผู้บริหารยังขาดการให้ความสำคัญและติดตามผลและประเมินผลของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่นำมาใช้ในสถานศึกษาจึงทำให้มีผลกระทบความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับแรก ที่สอดคล้องกับ นงลักษณ์ กอศรีลบุตร (2549 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง การนำมาตรฐาน COBIT มาประยุกต์ใช้ในองค์กรเพื่อปรับปรุงกระบวนการตรวจสอบระบบสารสนเทศ พบว่าปัญหาและอุปสรรคของการตรวจรับระบบงานเกิดจาก ขาดการวางแผนควบคุมการดำเนินงานและการประสานงานที่ดีของผู้ปฏิบัติงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับ ชลลดา คล้ายคลึง (2551 : ข) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหาร

ความเสี่ยงองค์กรของวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี ที่กล่าวว่า การติดตามประเมินผล ในระหว่างการปฏิบัติงานตามไตรมาสและเมื่อสิ้นสุดงบประมาณ ควรมีการจัดทำรายงานการควบคุมภายใน

3. ระดับความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน เขตภาคเหนือตอนบน ทั้ง 4 ด้าน เมื่อพิจารณาภาพรวมและรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับน้อย ทุกด้าน และเมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการติดตามผลและประเมินผล (ME) รองลงมาคือ ด้านการจัดหาและการนำระบบออกใช้งานจริง (AI) ด้านการวางแผนและการจัดการ (PO) และน้อยที่สุดคือ ด้านการส่งมอบและการสนับสนุน (DS) ทั้งนี้เพราะว่า ผู้บริหารไม่ได้ให้ความสำคัญในด้านการติดตามผลและการประเมินผลเท่าที่ควร แต่ผู้บริหารส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญในด้านการส่งมอบและการสนับสนุน จึงทำให้มีความเสี่ยงในด้านนี้น้อย ในภาพรวมของการบริหารความเสี่ยง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้บริหารควรจัดการด้านการวางแผนและการจัดการสถานศึกษา โดยเริ่มจากการจัดทำแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้องค์กรได้รับประโยชน์สูงสุด ดังที่ สันติ บุญภิรมย์ (2552 : 67) กล่าวว่า การวางแผนช่วยให้การบริหารเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เนื่องด้วยการวางแผนเป็นกระบวนการเริ่มต้นหรือเป็นหน้าที่ประการแรกของการบริหาร นอกจากนั้น ควรมีการกำหนดโครงสร้างด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดโครงสร้างองค์กรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น การจัดด้านการลงทุนในเทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการทรัพยากรบุคคล สอดคล้องกับ นฤมล บินหะยีอาวัง (2553 : 112) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลกล่าวว่า องค์กรมีการกระจายงานไม่เท่าเทียมกัน ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำ บางคนมีภาระงานมากในขณะที่บางคนได้รับภาระงานน้อย ส่งผลให้ครูขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน นอกจากนั้นการจัดหาและนำระบบออกมาใช้งานจริง รวมถึงการส่งมอบและการสนับสนุนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีกระบวนการติดตามผลและประเมินผลจะส่งผลให้การบริหารความเสี่ยงมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคลองกับ ศิริลักษณ์ โรจน์วงษ์วิริยะ (2549 : บทคัดย่อ) พบว่า การกำกับและดูแลสารสนเทศ ควรจะมีผู้รับผิดชอบโดยตรงที่มีอำนาจและสิทธิ์ในการตรวจสอบติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรตามนโยบายในการจัดการระบบสารสนเทศ และตรวจสอบความถูกต้องของนโยบายในการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงนโยบายให้ถูกต้องอยู่เสมอ และสอดคล้องกับ ชลลดา คล้ายคลึง (2551 : ข) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารความเสี่ยงองค์กรของวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี ที่กล่าวว่า มีการติดตามประเมินผล โดยการติดตามประเมินผลทั้งในระหว่างการปฏิบัติงานตามไตรมาสและเมื่อสิ้นสุดงบประมาณ โดยมีการจัดทำรายงานการควบคุมภายใน

4. ข้อเสนอแนะเสนอแนะการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน เขตภาคเหนือตอนบน พบว่า ผู้บริหารควรมีการวางแผนด้านยุทธศาสตร์ และบุคคลากร เพื่อให้การดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ อุทิศ ขาวเธียร (2549 : 10-11) ได้ให้ความหมายของการวางแผนกลยุทธ์ว่าเป็นเครื่องมือเพื่อช่วยชี้นำการบริหารขององค์การที่เกิดจากกระบวนการระดมสมองของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างมีส่วนร่วมโดยยึดหลักการวิเคราะห์ให้ทราบสภาวะแวดล้อมให้ “ รู้เขา รู้เรา” เพื่อชี้แนะเป้าประสงค์ (วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์หลักของแผน) และกลยุทธ์ กลวิธีการปฏิบัติที่สอดรับกับสภาวะแวดล้อมและยังสามารถชี้นำกลไกในการเร่งรัดผลักดันกระบวนการพัฒนาตลอดจนแนวทางการกำกับติดตามประเมินความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนให้เกิดการชี้นำการดำเนินการให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในสนามอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับ เสนาะ ติเยาว์ (2546 : 1) กล่าวว่า การบริหารกลยุทธ์ (Strategic Management) โดยทั่วไปหมายถึงการตัดสินใจและดำเนินการเพื่อให้ได้ผลตามที่องค์การกำหนดไว้ ซึ่งเน้นกระบวนการตั้งแต่การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปใช้ และการประเมินผลกลยุทธ์ เป็นกระบวนการวางแผนและให้มั่นใจว่าแผนนั้นสามารถไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในระยะยาวขั้นตอนที่สำคัญคือ การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน การกำหนดภารกิจและจุดประสงค์ การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปใช้ และการควบคุม

ประเมินกลยุทธ์ สรุปคือการบริหารกลยุทธ์เป็นกระบวนการบริหารในการกำหนดและตัดสินใจเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์การอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารควรตระหนักและให้ความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จัดสรรและควบคุมงบประมาณในการสนับสนุนงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อลดความเสี่ยงในการบริหารงาน มีการประเมินความเพียงพอของกิจกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการควบคุมภายใน เพื่อให้กิจกรรมสามารบรรลุเป้าหมาย วางแผนด้านยุทธศาสตร์ เพื่อให้การดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแก่บุคลากรในสถานศึกษา ให้ความสำคัญในการติดตามผลและประเมินผลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อตรวจสอบว่าแผนงาน/โครงการนั้นบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์

1.2 ผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน ควรนำข้อเสนอแนะการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมจากการวิจัยไปใช้ในการบริหารความเสี่ยงของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารความเสี่ยงและป้องกันความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน

2.2 ควรวิจัยรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน

เอกสารอ้างอิง

ขนิษฐา ชัยรัตนาวรรณ. (2554). “การบริหารความเสี่ยงสากล ISO 31000 กับระบบการศึกษาไทย.” **วารสาร Veridian E-Journal กลุ่มมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์.** Vol”4 No.1 (May – August 2011): หน้า 419 – 434.

จิตสุภัค ปราณีสุทธิกุล. (2556). **การพัฒนาระบบติดตามและควบคุมโครงการตามกรอบมาตรฐานของซีเอ็มเอ็มไอ ระดับที่ 2 ร่วมกับมาตรฐานโคบิต : กรณีศึกษาบริษัท โมโนทราเวล จำกัด.** การค้นคว้าอิสระ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

ชลลดา คล้ายคลึง. (2551). **รูปแบบการบริหารความเสี่ยงองค์กรของวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี.** งานวิจัยวิทยาลัยวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี.

นงลักษณ์ กอศรีลบุตร. (2549). **การนำมาตรฐาน COBIT มาประยุกต์ใช้ในองค์กร เพื่อปรับปรุงกระบวนการตรวจสอบระบบสารสนเทศ กรณีศึกษา : ผู้ประกอบธุรกิจทางการเงินที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non-Bank) แห่งหนึ่ง**. การค้นคว้าอิสระ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนวัตกรรมอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

นฤมล บินหะอายีวัง. (2553). **ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.** วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศิริลักษณ์ โรจน์วงษ์วิริยะ. (2549). **การศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบงานโดย COBIT และ ITIL กรณีศึกษา บริษัทบริหารสินทรัพย์**. การค้นคว้าอิสระ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนวัตกรรมอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สมาคมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย. (2555*).*หนังสือการประชุมใหญ่สามัญประจำปีครั้งที่ 37 พ.ศ. 2555. กรุงเทพ: บริษัท มิสชั่นมีเดีย จำกัด.

เสนาะ ติเยาว์. (2546). **การบริหารกลยุทธ์.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สุมนา เสือเอก. (2553). **การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนใน กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

สันติ บุญภิรมย์. (2552). **การบริหารงานวิชาการ.** กรุงเทพฯ: บุ๊ค พอยท์.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2554**). แผนบริหารความเสี่ยงประจำปี 2554.** กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2554*).* **แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2554 – 2556.** กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

อุทิศ ขาวเธียร. (2549). **การวางแผนกลยุทธ์.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.